

tigste egne og befolkningsgrupper, og hvor de europæiske lande aktivt i FN og andre globale sammenhænge modarbejder risikoen for nye blokdannelser og vender sig imod den nuværende tendens til skabelsen af et internationalt system i det 21. århundrede byggede på en farlig rivalisering mellem de kommende tre supermagter, EU, USA og Kina.

Mod afmontering af velfærdsstaten

Da den tredje og sidste fase i EU's Økonomiske og Monetære Union blev søsat den 1. januar 1999, begyndte den fælles bank og mønt at træde i karakter. De nuværende 11 eurolande overlod deres magt til at fastsætte rente- og valutapolitikken til Den Europæiske Centralbank (ECB). Siden ØMU-projektet blev vedtaget med Maastrichttraktaten i 1992, har der været ført en stram økonomisk politik i EU-landene. Målet har været at leve op til konvergenskriterierne, hvilket betyder, at der er påbegyndt en afvikling af den offentlige velfærd til fordel for mere privat marked. Der skal udliciteres og privatiseres for at spare på de offentlige budgetter, uanset dette i de fleste tilfælde giver dårligere velfærd og dårligere service for borgerne.

Hele ideen om en fælles mønt og et fælles indre marked er netop at sikre kapitalen de bedst mulige vilkår. Euroen er endnu et led i en langstrakt proces, hvor alt samfundsliv skal underordnes markedskræfterne. Først fik kapitalen lov til at flyde frit på tværs af de europæiske landegrænser, så overgik megen infrastruktur til det private: jernbaner, postvæsen og elværker. Nu kommer turen til velfærdsordningerne, til folkepension, efterløn, dagpenge og sygehuse.

Et meget klart eksempel på national udmøntning af denne ØMU-politik ses i den tyske skattereform, som blev vedtaget i juli 2000. Her gennemføres samlede skattelettelser på ca. 230 mia. kr. om året, når skattepakken slår fuldt igennem i 2005. Der er blandt andet tale om gigantiske lettelser af erhvervsbeskatningen. Da en stor del af skattepakken er ufinansieret, lægges der hermed et voldsomt pres for kommende nedskæringer af de offentlige udgifter, når Tyskland på grund af konvergenskravene i ØMU'en på et senere tidspunkt bliver tvunget til at skaffe dækning for disse skattelettelser. Det betyder blandt andet, at befolkningen kan se i vejviseren efter forbedring af de almindelige statsbetalte pensioner. I stedet har Schröderregeringen fremsat for-

slag om, at der på arbejdsmarkedet indføres en lønmodtagerbetalt tvangsopsparing til pension. Hele retningen i den tyske skattepakke stemmer dermed fuldt ud overens med den nyliberalistiske ØMU-filosofi.

ECB – et centralistisk magtorgan

For at sikre, at EU-landene nu også følger Uni-onstraktatens ord, har man nedsat en nidkær vagthund - ECB - til at dirigere og kontrollere valuta- og rentepolitikken. ECB's ledelse, der består af de nuværende 11 eurolandes nationalbankdirektører og en daglig direktion på 6 personer, afgør suverænt valuta- og rentepolitikken uden indblanding fra regeringer og parlamenter. Ledelsen kan ikke afsættes, før dens periode udløber. Den skal ikke stå til ansvar for konsekvenserne af dens politisk-økonomiske beslutninger. I modsætning til EU-landenes regeringer og parlamenter kan den ikke væltes ved valg eller folkeafstemninger. Den må ikke modtage gode råd eller ligge under for politisk pression fra regeringerne. Den står kort sagt kun til ansvar over for traktatens bestemmelser om ØMU-projektet. ECB kan idømme pengeinstitutter bøder på maksimalt 500.000 euro eller dagbøder på op til 10.000 euro pr. dag i højst 6 måneder (dette fremgår af svar på udvalgets spørgsmål 59, der er optrykt i bilag til L 288, bilag 51).

ECB får en større magt end selv de store landes regeringer i forhold til så afgørende ting som valuta- og rentepolitikken. Bankens målsætning er fastslået i Maastrichttraktaten. I artikel 105 står der ligeud, at hovedformålet med ØMU-politikken skal være at opnå et stabilt prisniveau. Kun hvis denne hovedmålsætning ikke »berøres«, kan det komme på tale at tage hensyn til andre målsætninger som f.eks. beskæftigelsen. Dette bekræftes den 18. februar 2000 i Information af centralbankdirektør Wim Duisenberg, som siger, at »ECB's primære målsætning skal være – og er – at sikre prisstabilitet i euroområdet«. Han mener ikke, at der er en modsætning mellem dette og sikring af beskæftigelsen, men det sidste er ikke ECB's opgave.

Hvis den danske direktør for Nationalbanken, Bodil Nyboe Andersen, kommer til at »sidde med ved bordet« skal hun forpligte sig til at følge ECB's regler og grundlag. Regeringen skriver selv i L 288, at »...dansk lovgivning, herunder Nationalbankloven, skal være forenelig med traktatens bestemmelser for lande, der deltager